

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

George Ionescu.—*Magistratura la Academie.*

Traian R. Scriban.—*Contribuțiuni la reforma legislației penale.*

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casatie și Justiție, secția II.*—Sechestrul asigurător.—Atacare pe calea apelului.—Contestație inadmisibilitate. (I. Rauch cu S. Schwartz).

Curtea de Apel București, secția I-a.—Testament mistic.—Act de subscripțiune.—Identitate.—Trimeterie în posesie. (Ecaterina Eriucii cu Polidor Ivașcu).

Tribunalul Ilfov, secția II-a com.—Obligațiuni.—Termen suspensiv.—Termen extinctiv.—Forță majoră. (Abraham Fischer cu Em. N. Lahovari).

MAGISTRATURA LA ACADEMIE

Un eveniment de o importanță considerabilă pentru lumea și viața juridică din România a avut loc în ziua de 3 Iunie a acestui an, când d. Andrei Rădulescu, consilier la Curtea de Apel din București, ales membru al Academiei, și-a citit discursul de recepțiune și a primit urarea de bun venit în sânul ilustrei Adunări.

Eveniment unic în viața culturală a acestei țări, căci pentru întâia oară un reprezentant al puterii iudecătorești este onorat cu această distincțiune. Dacă ea este pentru noul academician încoronarea activității sale depuse în serviciul științei și îndemn, așa cum în mod solemn a promis-o, pentru munca viitoare, magistratura, mândră de cinstea pe care a primit-o în persoana eminentului iudecător, poate găsi prilejul unei satisfacțiuni deosebite.

D. Andrei Rădulescu a fost ales, este drept, în secțiunea istorică a Academiei Române, în locul lui Alexandru Xenopol. Domnia sa a fost indicat în acest loc pentru studiile istorice pe care le-a făcut și cărora le-a consacrat mai ales anii din tâiu ai tinereții sale. A ținut însă să arate că alegerea sa ca membru al celei instituțiuni de cultură o primește magistratul, omul de drept, și că în direcțiunea studiilor juridice își va menține îndreptată activitatea sa. Deaceia d. consilier Rădulescu și-a ales subiectul discursului său de recepțiune în evoluțiunea culturii juridice din România, în secolul al XIX.

După ce, în marginile îngăduite de timp și de programul ce-și fixase, a vorbit despre opera lui Alexandru Xenopol, găsind cuvinte mișcătoare pentru a evoca figura acestui ilustru dispărut, d. Andrei Rădulescu a împărțit în două epoce secolul al XIX din punctul de

vedere ce-l interesează și a examinat pe rând aspectul juridic al vieții românești în această curgere de vreme.

Nu avem intențiunea să redăm în aceste câteva însemnări rezumatul frumosului discurs al d-lui A. Rădulescu. Acei pe cari subiectul îi interesează mai deaproape îl vor găsi reprodus în „Analele Academiei Române”. Vrem numai să punem în lumină câteva din ideile pe care d-sa le-a scos în evidență, însoțindu-le de reflecțiunile pe care le sugerează.

Fixând începutul veacului al XIX din punctul de vedere al subiectului tratat între anii 1714—1718, care corespund cu aparițiunea Coșului Andronache Donici în Moldova și Caragea în Muntenia, oratorul academician a făcut și constatarea că aceste două opere de codificațiune nu sânt singurele izvoare de drept pentru epoca al cărei început îl însemnează punerea lor în aplicare. Aceste importanți de origine străină arată, de sigur, un hotărâtor pas înaintea spre modernizarea vieții juridice a Principatelor, încă lipsite de independență, dar nu exclud în toate ocaziunile respectul dreptului național, întemeiat pe obiceiul pământului, pe influența legiurilor bizantine și pe amintirea vechilor pravile. Acest timp critic în istoria poporului român, sub atâtea raporturi este de o mare însemnătate pentru evoluțiunea civilizațiunei sale din punctul de vedere juridic.

El se caracterizează prin începutul unei organizări iudecătorești conforme cu principiile care sânt la baza administrațiunei moderne a iustitiei. Separatiunea puterilor în Stat, desi nu se ridică până la înălțimea unui impozant principiu constituțional este afirmată cu toată limpezimea, cu tot curajul și cu toată sinceritatea. *Este bine să ne amintim că neamsecul „executive” în atribuțiunile celei de-a treia puteri-constituționale, care este azi pentru unii o cucerire a zilelor noastre, iar pentru alții (al căror pesimism nu-l înțelegem) încă un deziderat, nu este numai o pretențioasă improvizațiune contemporană, ci succesul sau continuarea unei mișcări de un secol.*

Acest timp își are de asemenea însemnătatea lui prin aceea că prepară generațiunile de atunci pentru misiunea care le-o rezervă neprevăzutul mers al istoriei de mai târziu.

Vrem adică să vorbim despre opera legislativă pe care a cerut-o generațiunei dela 1864 Unirea Principatelor Române.

Unificarea legislațiunii în noul Principat eră, într'adevăr, una din marile cerințe ale vremii.

Imitațiunea codului napoleonian, prin care s'a dăruit României o legislațiune de import, fără a se fi întrebât cineva întrucât îi era convenabilă, este desigur una din erorile dela 1864 (când d. A. Rădulescu așează începutul celei de a doua perioade a veacului al XIX), eroare pe care domnia-sa a formulat-o cu pătrunderea omului de drept și cu înțelegerea istoricului, mai mult pentru a da un avertisment prezentului, decât pentru a aduce o acuzațiune trecutului.

Azi este ușor, când privim prin prisma limpede a vremii, să aducem critice sau să împărțim laude. Credem că istoria, obiectivă în judecata ei, nu poate considera această epocă decât sub îndoitul aspect al stărilor ce trebuiau remediate și al mijloacelor de care se dispunea.

Două provincii, trăind până atunci d'n punct de vedere juridic o viață deosebită, lipsite de tradiția unor așezăminte juridice consolidate în cursul liniștit al vremurilor, lipsite de lucrări de jurisprudență și de doctrină, devenite una singură prin Unire, reclamau o orânduire legislativă unică. În serviciul acestei opere uriașe se găsea o generațiune de entuziaști, încălziți de un patriotism exemplar, lu ninați în școlile Apusului de unde se întorsese în țară cu dorința arzătoare de a orândui viața plâpândă a noului Stat după modelele întâlnite acolo.

Codul civil al lui Napoleon ispitiă pe legiuitorii dela 1864 dintr'un întreit motiv.

În primul rând, trebuie așezată nevoia unei apropieri de Franța, care afirmase simpatia sa pentru Țările dunărene mai mult de cât odată, și care, cum arată și d. Andrei Rădulescu, ieșise cu un prestigiu considerabil mărit din războiul Crimeii, căruia i-a pus sfârșit Tratatul de la Paris din 1854.

Vine, apoi, tendința, întreținută de spiritul vremii de a se da o formă neolatină manifestațiunilor vieții noastre. În adevăr, nu trebuie uitat că în acea vreme cu toată vitregia împrejurărilor trecute, trei idei se lămuriau pentru toată lumea românească, trei mari idei, care, mai târziu, urmau să fie confirmate, din fericire, printre adevărurile eterne ale istoriei universale. Acestea sânt : ideia originii romane a poporului român, veche de mai multe veacuri, afirmată întâiu în proză de o frumusețe arhaică a cronicarului care, condus mai mult de instinctul elementar al sângelui, învață pe Români că se «trag de la Râm»; ideia continuității elementului român în Dacia Traiană; în fine ideia unității etnice a Românilor de pretutindenii. Cultivarea, răspândirea și triumful acestor idei era nu numai mândria generațiunii de intelectuali de la 1864, dar și mijlocul de a asigura și consolida existența Statului românesc. Afirmarea latinității poporului român și înrudirea lui cu marea familie a popoarelor neolatine câștigau un credit nou prin adoptarea Codului Napoleon.

În fine, credem că nu greșim dacă așezăm în al treilea rând admirațiunea meritată pe care o stărnise Codul civil francez dela 1804. Acest cod nu represintă improvizățiunea fericită a unei adunări de jurisconșulți. El a fost rezultatul unei strălucite vieți juridice, care cuprindea experiența deatâtea ori seculară, adunată din dreptul roman, din dreptul germanic, din dreptul

canonic, din ordonanțele Regilor, din deciziunile parlamentelor, din vastul material cuprins în răbdătoarea operă doctrinară a comentatorilor. În acest chip, nu trebuie să ne mirăm de ce Codul civil de la 1804, care, deși poartă numele Primului Consul, este totuși operă colectivă a geniului francez, a exercitat atâta prestigiu și asupra generațiunii române dela 1864.

Dotat cu o legislațiune cu totul nouă și străină, între anii 1864—66, poporul român din Principatul Unit al Țării Românești începe o eră cu totul nouă în dezvoltarea sa istorică.

Domnul Andrei Rădulescu, pentru a reveni la discursul d-sale, afirmă un mare adevăr atunci când face această constatare că legiuirile nouă, nu au fost aplicate în cursul epocii care a urmat acestor ani, așa încât rezultatul să fie o individualitate bine determinată a vieții juridice românești.

Ne-am interesat prea mult de aplicațiunea Codului Civil în Franța, s'a imitat fără control evoluția lui în doctrina și jurisprudența franceză, așa în cât doctrina și jurisprudența română nu sânt în mare parte de cât copia în altă limbă a manifestațiunilor similare franceze. Și totuși realitățile istorice meritau mai multă atențiune.

Este drept că până în timpul care ne interesează dezvoltarea juridică a poporului francez eră cea mai desăvârșită. Limba franceză cu însușirile ei de precizie și claritate a fost motivul și instrumentul de căpetenie al acestei dezvoltări. Aptitudinile juridice ale poporului francez au fost și sânt vrednice de toată admirațiunea. Ne-a scăpat însă acest adevăr că genul juridic al poporului francez nu este un fenomen izolat în cursul istoriei, o însușire specială a marelui națiunii surori, ci o glorioasă moștenire latină pe care împrejurări istorice mai favorabile decât ale noastre i-au dat ocaziunea fericită de a o pune în valoare.

În această privință nu ne putem plânge de vitrejia soartei. Domnul Andrei Rădulescu a fost impresionat când a lădat înclinațiile juridice ale țaranului român, capabil din instinct a primi și înțelege formele unei vieți juridice oricât de superioare și a se adapta cu evoluțiunea lor. Domnia-sa constată cu bună dreptate că Elveția și Belgia, țări care s'au dezvoltat în epoca contemporană și sub raportul juridic, sub influența culturii franceze, și-au păstrat totuși individualitatea lor bine determinată. Este, de sigur, timpul a ne da seama că viața și cultura poporului român pot avea un model în viața și cultura poporului francez, dar că nu trebuie să tindem spre o situațiune care să fie caracterizată prin abdicarea complectă dela orice originalitate. Este timpul ca, în fața unei noi nevoi de legiferare, să ne întrebăm ce s'a făcut aiurea nu pentru a imita fără alegere, ci pentru a putea adapta ceiace credem că este bun la condițiunile specifice din România.

Oricum ar fi, însă, timpul străbătut dela 1864 până azi este de o covârșitoare importanță pentru evoluțiunea culturii juridice din România.

Domnul Consilier Rădulescu s'a lăsat călăuzit în expunerea sa de o metodă care urmărește înlănțuirea faptelor și a stărilor de lucruri. Păcat că, urmărind această metodă, d-sa a fost nevoit să lase la o parte personalitățile de al căror nume este legată evoluțiunea care formează obiectul discursului d-sale. Altfel,

am fi auzit cu plăcere pomenindu-se amintirea înna-
ințașilor cari, înarmați cu răbdare și însuflețiți de
dragostea pentru știință au avut de luptat cu întâiele
greutăți pe care le prezintau interpretarea și aplica-
țiunea noilor legislațiuni. Ar fi fost credem o cinstire
meritată amintirea cel puțin a acelor cari, în epoca
contemporană, reprezintă cu autoritatea lor stadiul
din urmă al evoluțiunii juridice dela noi. Numele lui
Danielopol, Nacu și Tanoviceanu și ale d-lor Dissescu
și Dem. Alexandresco ar fi răsunat frumos în incinta
Academiei Române. Autorii de jurisprudențe, modești,
mai numeroși și uitați în anonimul lor, pot avea
mai rar această satisfacțiune; dintre cei care s'au
consacrat însă lucrărilor de codificațiune, numele
popular al d-lui Hamangiu este indisolubil legat de
istoria culturii juridice din România.

D-nul Andrei Rădulescu n'a uitat rolul revistelor
juridice care conțin adnotațiunile hotărârilor mai im-
portante, adnotațiuni utile, când nu conțin amără-
ciunea avocaților cari au pierdut procesul.

D-sa n'a uitat cu totul rolul baroului în această
direcțiune, dar, ținându-se în cadrul limitat al unui
discurs academic, nu i-a putut da dezvoltarea meri-
tată. Este vrednică de reținut, însă, dorința exprimată
de d-sa ca limba română să fie întrebuințată de ju-
riști cu tot respectul pe care îl merită această comoară
de simțire și de cugetare a geniului nostru național.
Nu este o constatare nouă, când zicem că limba ro-
mânească nu este totdeauna cruțată în pledoariile
avocaților și în hotărârile judecătorești.

Desbaterea orală a proceselor poate deveni prilejul
unei dezvoltări pentru acest organism viu, care este
limba. Din păcate, însă, de câteori argumentarea
logică tinde să fie înlocuită cu abilitatea diversiuilor,
după cum invectiva ține locul figurilor de stil!

După ce a străbătut evoluțiunea juridică în timpul
enunțat, d. consilier Rădulescu s'a oprit cu emoție în
fața marelui opere de unificare a legislațiunii pe tot
cuprinsul pământului locuit de Români, operă care
este una din cele mai mari necesități de viață ale zilelor
noastre.

În modestia sa, care este pentru savant un mare
merit, dar pentru cei care așteaptă luminile sale o
pierdere, d-sa a spus că nu vrea să dea îndrumări.
Când d-sa însă a afirmat că o legislațiune pentru a fi
utilă trebuie să țină seamă de necesitățile căreia ur-
mează să corespundă, de dezvoltarea istorică a popo-
rului și de condițiunile lui de viață actuală, d. Andrei
Rădulescu a enunțat în adevăr și o îndrumare, pe care
autoritatea autorului și prestigiul tribunei de unde
acesta se rostiă le fac și mai respectabile.

După cum un popor poate și trebuie să aibă lite-
ratură și arta sa, nu este pretențiune deșartă tendința
către consolidarea unui drept național. Pentru indi-
vidualizarea în această privință a vieții poporului
românesc, d. Andrei Rădulescu a făcut un mișcător
apel la toate resursele lui creatoare. Ne-a impresionat
în deosebi chemarea spre ideal pe care magistratul
academician a făcut-o generațiunii de azi.

Reprezentantul Academiei, răspunzând noului venit
a arătat și căldura cu care acesta este primit între
membrii ei.

Academia Română, primind pentru întâia oară

un magistrat, a ținut să arate și interesul său pentru
știința dreptului și atențiunea sa pentru magistratură.

Înalta instituțiune nu s'a înșelat, căci magistra-
tura, cu prestigiul unei independențe din ce în ce mai
mari, doritoare să stea cât mai sus în prețuirea opiniei
publice, străină de fluctuațiunile vieții politice și de
pasiunile care o agită, este singura care se menține,
într'o vreme care înseamnă domnia materialismului,
călăuzită de razele limpezi ale unui ideal care, fără a
se confunda cu himera desăvârșitei fericiri, vrea pen-
tru oameni mai puțină suferință și mai multă dreptate.

George Ionescu

Procuror pe lângă Tribunalul Ilfov

CONTRIBUȚIUNI LA REFORMA LEGISLAȚIEI PFNALE

ART. 389 AL. II. C. PEN.

Una dintre monstruoasele dispozițiuni care abundă
în legislația noastră penală este aceia privitoare la
faptul individului care nu dă ajutor în cazuri de ne-
norocire, aprindere, tâlhării, jefuiri, flagrant delict,
clamoare publică sau alte asemenea nevoi, când i se
va cere.

Culpa „in omittendo” e pedepșită numai cu 10—15
lei amendă!

Faptul egoist și brutal al inacțiunii reprobată de
filosofia ecolului actual, trăite în mijlocul nostru, fi-
xat într'o legislație destinată să armonizeze interesele
sociale care se ciocnesc la fiecare pas.

Societatea actuală trebuie ca să tindă la apropierea
dreptului de morală, sau chiar să-l subordoneze ace-
steia înlăturând tot ce produce îndepărtarea acestor
noțiuni, care trebuie să se atingă încontinuu.

Văd pe cine-va că se înneacă și nu sar să-l scap, deși
aș putea-o face fiind un bun înotător. La omargine
de pădure un copil e atacat de un apăs și, cu toate
că l-aș putea salva, stau și privesc. Legea nu mă pe-
depsește, căci trebuie să-mi ceară ajutorul, fiind pe-
depsit cu 10, 15 lei amendă când îl voi refuza.

Ce morală poate împraștia în mediu nesancționarea
faptului acesta de monstruoasă lășitate? Legea nu
caută ca să redeștepte în om sentimentul răspunderii
ce avem față de acel aflat în pericol de moarte.

Dreptul canonic consideră delict faptul aceluia care
nu dă ajutor fără ca să i se ceară. În legislația noas-
tră penală vedem că principiile moralei creștine sunt
îndepărtate, fiind înlocuite cu egoismul cel mai bru-
tal care ne apropie de bestie. Atâta abuz de indivi-
dualism și atâta nepăsare față de preceptul creștin:
să faci bine aproapelui tău, vatămă enorm intereselor
sociale actuale care trebuie să privească ca un cuvânt
de religie noțiunea altruismului obligator!

Chiar și dreptul nostru vechi impunea obligațiunea
de a săni în ajutorul altuia, iar astăzi, în loc să facem

din morală farul conducător al idealurilor noastre, pentru conducerea poporului spre calea armoniei universale, trăim magnetizați de principiile filosofiei veacului trecut, care slăvea individualismul, socotindu-l ca unicul factor de progres în omenire, cu toate că el semăna pretutindeni cea mai oribilă monstruoasă, care creștea în sufletele oamenilor împedcând violent cooperarea, solidaritatea socială, capabile să cimenteze în pace și armonie indivizii din toate părțile.

Oricât ne vom înălța în sferile culturii, tot nu ne vom putea numi oameni fericiți, dacă nu vom stăpâni acea educație morală, care poate fi distribuită și de legislație, atunci când umanitatea ar fi baza pe care ea se clădește. Un enorm pericol național constituiesc acele legi care nu sancționează egoismul, cu tendința spre cultul actelor generoase, care conduce omenirea spre colaborare și ajutor reciproc.

Nici o lege nu trebuie să favorizeze elementele anti-sociale, de aceea trebuie imediat eliminată tendința individualistă și înlocuită cu obligația de simpatie, respect și ajutor ce datorim aproapelui nostru formând din umanitate stânca de granit de care se vor sparge toate impulsunile de desagregare socială!

Homo homini lupus est, a fost odată, căci astăzi trebuie să fim stăpâniți de o pasiune arzătoare spre a ridica cultul umanității către sferi necunoscute încă, mergând în spre fericirea nu numai a noastră, a popoarelor naționale, dar și a omenire întregi!

Să dărâăm dar din codul penal noțiunea libertății absolute, care e o concepție anti-socială — după cum zice și M. Planiol (vol. II No. 908-99) — implantând într'insul sentimentul altruismului obligator!

Traian Romuș Scriban
Judecătorul Ocolului Herța

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția II-a

Audiența de la 7 Martie 1922

Președenția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

I. Rauch cu S. Schwartz

SECHESTRU ASIGURĂTOR. — INCHEIEREA TRIBUNALULUI. — ATACARE PE CALEA APELULUI. — CONTESTAȚIE. — INADMISIBILITATE. — ART. 104 ȘI 399 PR. CIVILĂ.

Debitorul în contra căruia s'a ordonat un sechestrul asigurător, și care se plânge nu de o greșită executare a lui de către portărel, ci de neobservarea condițiilor cerute de lege pentru încuviințarea sechestrului, nu poate face uz de calea excepțională a contestației, prevăzută de

art. 399 și urm. proc. civilă, ci are deschisă numai calea apelului la instanța superioară.

No. 53. — Respins recursul făcut de I. Rauch contra deciziei No. 46/921 a Curții de apel București S. III în proces cu S. Schwartz.

S'a citit raportul făcut în cauză de D. consilier A. Procopiu. S'au ascultat: Dl avocat Felderber în dezvoltarea motivelor de recurs, și d. avocat Al. Velescu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Omisiune esențială, violarea art. 104, 399, 400, 428, 413, 617 și 618 proc. civ., exces de putere, întru cât instanța de fond nu discută susținerile niște relative la caracterul grațios al contestației cu care se atacă măsura sechestrului asigurător ordonat pe cale grațioasă; deasemenea același instanță nu discută obiecțiunea că pentru mine debitor urmărit măsura sechestrului având un caracter executor, singura cale este aceea a contestației“.

Având în vedere decizia adusă în recurs din care se constată că I. Schwartz pe baza acțiunii introduse contra debitorului său I. Rauch pentru suma de 120.000 lei, și a unei cauțiuni de 10.000 lei, a cerut și obținut de la Tribunalul Ilfov S. I Comercială, înființarea unui sechestrul asigurător pe averea mobilă a lui I. Rauch, efectuat prin procesul-verbal al Portărelului Tribunalului din 13 Septembrie 1921; că la 14 Septembrie același an, I. Rauch face contestațiune și cere Tribunalului anularea sechestrului ordonat prin jurnalul No. 10468/921 pe motiv că creditorul neavând o creanță constatată prin act scris, trebuia supus la o cauțiune de a treia parte din valoarea reclamată, conform art. 613 aliñ. II proc. civ., adică la 40.000 lei, iar nu la 10.000 lei; că Tribunalul, prin sentința No. 447/921, confirmată în totul prin deciziunea Curții de apel, adusă în recurs, a respins ca inadmisibilă această contestațiune, hotărând că jurnalul Tribunalului pentru admiterea sechestrului fiind dat pe calea procedurii indicată de art. 104 proc. civ. nu poate fi supus de cât apelului la Curtea de apel;

Considerând că, din textul art. 104 proc. civ. și din expunerea de motive a acestui text rezultă că, atunci când pentru deslegarea unei cereri este nevoie de mijlocirea unei judecăți fără, însă, să se urmărească stabilirea unui drept protivnic față cu părțile, cum ar fi încuviințarea unui sechestrul asigurător, hotărârea se pronunță în Camera de consiliu, după simpla cerere și scrisurile părților interesate, fără drept de opoziție și numai cu drept de apel sau recurs;

Că, rezolvarea unei cereri de sechestrul asigurător având a se face conform procedurii indicată de art. 104 proc. civ., debitorul căruia i se comunică hotărârea nu poate ataca încheierea Tribunalului de cât cu apel la instanța superioară;

Considerând că debitorul în contra căruia s'a or-

donat sechestrul asigurător și care se plânge, nu de o greșită executare a lui de către portărel, ci de neobservarea condițiilor cerute de lege pentru încuviințarea lui, nu poate face uz de calea excepțională a contestațiunii, prevăzută de art. 399 și urm. proc. civ., de oarece, pe deoparte, această cale de atac se îndreptează numai contractelor de execuțiune, pe când sechestrul asigurător este o măsură de conservare a drepturilor; iar, de altă parte, pe calea contestațiunii, întemeiată pe motiv de fond, debitorul ar repune înaintea aceluiași judecătorii cesțiuni pe care dânsii sunt presupuși că le-au cercetat cu ocaziunea încuviințării sechestrului și care nu ar putea fi cercetate de cât de judecătorii instanței de apel;

Că, dreptul debitorului de a face uz de calea contestațiunii nu poate fi dedus nici din dispozițiunea art. 458 pr. civ., care deschide această cale la propria asigurătoare sau cu caracter definitiv, de oarece această dispozițiune constituie o excepțiune ce trebuie limitată numai la cazul pentru care a fost creiată;

Considerând că, contestațiunea debitorului I. Rauch fiind bazată pe motive de fond, iar nu pe greșita aplicare a sechestrului asigurător de către portărel, cu drept cuvânt instanțele de fond au declarat-o neadmisibilă, și, prin urmare, motivul de casare nu este întemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția I-a

Audiența de la 22 Februarie 1922

Președinția D-lui Al. Luca, consilier

Ecaterina Ierinicu cu Polidor Ivașcu

TESTAMENT MISTIC.—ACT DE SUBSCRIȚIUNE.—FORȚĂ PROBANTĂ DEPLINĂ PÂNĂ LA ÎNSCRIEREA ÎN FALS.—ART. 864 C. CIVIL.

TESTAMENT MISTIC.—ACT DE SUBSCRIȚIUNE.—IDENTITATEA TESTATORULUI.—CUNOȘTINȚA PERSONALĂ A MAGISTRATULUI CARI INSTRUMENTEAZĂ.—DACĂ E NECESARĂ PREZENȚA MARTORILOR.—ART. 864 C. CIV.—ART. 13 ȘI 33 DIN LEGEA AUTENTIFICĂRII ACTELOR.

TRIMITERE ÎN POSESIE.—AVERE SUCCESORALĂ.—TESTAMENT.—DACĂ POATE FI DISCUTATĂ CU ACEA OCAZIE NULITATEA LUI.—ART. 653 C. CIVIL ȘI 654 ȘI URM. PE. CIVILĂ.

1) Actul de subscripțiune a unui testament mistic face dovadă deplină, până la înscrierea în fals, atât cu privire la data sa, cât și la cele constatate *proprio sensibus* de judecătorii cari au instrumentat.

2) Prezența celor doi martori pentru stabilirea identității, cerută de legea autentificării actelor, nu mai este necesară când se constată din act că judecătorii cari au instrumentat la încheierea actului de subscripțiune au cunoscut personal pe testator.

3) În materie de trimitere în posesie, când sunt două sau mai multe cereri, rolul judecătorului mărginindu-se numai la examinarea sumară a regularității titlurilor ce se prezintă, urmează că anularea testamentului cu toate discuțiile ce comportă nu poate face obiectul discuției pe această cale sumară, ci trebuie să formeze obiectul unui proces separat pe cale principală.

No. 29.—Respins ca nefundat apelul făcut de Ecaterina Ierinicu în contra sentinței civile No. 71610 din 16 Octombrie 1920 a Trib. Ilfov S. III c. civ. în proces cu Polidor Ivașcu.

S'au ascultat D-nii avocați D. A. Dumitrescu pentru apelantă și G. Ivașcu pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de D-na Ecaterina Ierinicu în contra sentinței Trib. Ilfov s. III-a cu No. 719/920. Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților și actele din dosar.

Având în vedere că d-na Ecaterina Ierinicu în susținerea apelului ce a făcut în contra sentinței Trib. Ilfov, s. III-a No. 719/920 bis prin care 'i s'a respins cererea sa de a fi trimisă în posesiunea averii rămasă pe urma def. sale surori Atanasia Theodorescu și s'a trimis în posesiunea averii d-l Polidor Ivașcu, a invocat mai multe motive, cari se pot astfel rezuma:

Testamentul mistic pe baza cărui tribunalul a trimis în posesiune pe d-l Polidor Ivașcu nu 'i este opozabil pentru că nu s'a stabilit identitatea testatoarei, căci afirmarea judecătorilor care au instrumentat că au cunoscut personal pe testatoarea este neadevărată, fapt pentru care s'a înscris în fals;

Că procesul-verbal de subscripțiune trebuie considerat ca neavând dată, căci judecătorul de instrucție în ordonanța sa stabilește că testatoarea s'a prezentat la tribunalul la 23 Ianuarie 1919, altă dată decât aceea arătată în subscripțiune;

Că n'au asistat la subscripțiune doi martori, după cum prevede legea autentificării, și că lucrarea n'a fost făcută fără întrerupere; că, în fine, chiar dacă procesul-verbal de subscripțiune ar fi valabil, testamentul nu-i este opozabil, căci dânsa nu recunoaște nici scrierea și nici semnătura și în mod subsidiar, cere dânsa o verificare de scripte.

Având în vedere că, în ce privește motivele invocate relativ la inopozabilitatea procesului-verbal de subscripțiune.

Având în vedere că actul de subscripțiune face dovadă deplină, până la înscrierea în fals, atât cu privire la data sa, cât și la cele constatate *proprio sensibus* de judecătorii cari au instrumentat;

Că, dar, întrucât din procesul verbal se constată că testatoarea era personal cunoscută judecătorilor, că lucrarea întregă a fost făcută fără întrerupere și că acest proces-verbal este datat, actul de subscripțiune al testamentului mistic al defunctei Atanasia Theodorescu face deplină dovadă până la înscrierea în fals.

Având în vedere că apelanta înaintea tribunalului s'a înscris în fals în contra actului de subscripțiune, numai în ce privește constatarea că defuncta a fost personal cunoscută judecătorilor;

Că, afacerea fiind trimisă înaintea judecătorului

de instrucție, prin ordonanța definitivă, s'a declarat că nu există caz de urmărire, întrucât se constată cu certitudine că judecătorii au cunoscut personal pe defunctă;

Că astfel fiind, actul de subscripție păstrează întreaga sa forță probantă.

Având în vedere că, în ce privește motivul întemeiat pe faptul că în ordonanța sa, d-l judecător de instrucție arătând că defuncta s'a prezentat la tribunal la 13 Ianuarie 1919, ar urma ca data din actul de subscripție să nu facă credință și deci actul de subscripție să fie considerat ca nedat;

Acest motiv nu este serios, căci se bazează numai pe o eroare de dată strecurată în ordonanță și în afară de aceasta apelanta nici nu s'a înscris în fals în contra datei actului de subscripție.

Având în vedere că tot atât de nefundate sunt și motivele că la prezentarea testamentului nu au asistat doi martori și că apelanta n'a fost citată la deschiderea testamentului;

Căci prezența martorilor pentru stabilirea identității, nu mai era necesară când este constatat de judecători că cunoșteau personal pe defunctă, iar faptul că apelanta n'a fost chemată să asiste la deschiderea testamentului, nu poate atrage nulitatea lui;

Astfel fiind, actul de subscripție păstrând întreaga lui forță probantă față cu caracterul de autenticitate ce prezintă testamentul mistic, potrivit adagiului *provisin est due au titre* el trebuie să și producă efectele sale până ce pe cale principală se va obține anularea lui.

Având în vedere că în materie de trimetere în posesiune, când sunt două sau mai multe cereri, rolul judecătorului se mărginește la un examen sumar cu privire la regularitatea exterioară a titlurilor ce i se prezintă, căci urgența cu care trebuie rezolvate cererile de trimetere în posesie este dictată de un principiu de ordin social pentru a nu lăsa prea mult timp în incertitudine proprietatea și posesiunea unei succesiuni.

Că dar anularea testamentului cu toate discuțiunile ce comportă nu se poate face pe această cale sumară, căci ar fi contrar caracterului urgenței cu care sunt investite cererile de trimetere în posesie, ci trebuie să formeze obiectul unui proces se parat pe cale principală și până atunci testamentul rămâne în picioare și trebuie să și producă efectele sale.

Că dar întrucât testamentul prezentat de d-l Polidor Ivașcu este mistic și prezintă deci toate garanțiile de autenticitate, bine tribunalul l'a trimis în posesiune respingând cererea d-nei Ecath. Ierinic, rămânând aceștia dacă are îndoeli asupra semnăturii testatoarei, calea principală pentru a cere anularea testamentului.

Că dar astfel fiind, numai este necesar a se examina

și cererea de verificare de scripte prin care d-na Ecath. Ierinic tinde la anularea testamentului.

Având în vedere și motivele din sentința tribunalului cu privire la cererea de trimitere în posesiune a d-lui Polidor Ivașcu pe care Curtea găsimu-le juste și întemeiate le adoptă.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată care s'a justificat pentru suma de două sute lei.

Pentru aceste motive, respinge ca nefundat apelul.
Semnați: Al. Iuca, I. Manu, N. N. Ioanid.

TRIBUNALUL ILFOV S. II Com.

Audiența de la 24 Mai 1922

Președenția D-lui Siliu Rădulescu, judecător

Abraham Fischer cu Em. N. Lahovari

TERMEN.—OBLIGAȚIUNI.—TERMEN EXTINGTIV.—IMPLINIREA LUI.—STINGEREA OBLIGAȚIUNII.—ART. 1022 C. CIV.

PĂDURI.—EXPLOATAREA LOR.—CONTRACTE DE.—TERMENUL EXPLOATAREI.—TERMEN EXTINGTIV.—STINGEREA OBLIGAȚIUNII.—ART. 1022 C. CIVIL.

TERMEN DE GRAȚIE.—ACORDAREA LUI ÎN OBLIGAȚIUNILE CU TERMEN SUSPENSIV SAU INDICATIV DE PLATĂ.—OBLIGAȚIUNI CU TERMEN EXTINGTIV.—DACĂ POATE FI ACORDAT TERMEN DE GRAȚIE.—ART. 1101 ȘI 1021 C. CIVIL.

CAZ FORTUIT ȘI FORȚĂ MAJORĂ.—EFECTE.—DACĂ POATE ATRAGE PRELUNGIREA UNEI OBLIGAȚIUNI PESTE TERMENUL FIXAT DE PĂRȚI PENTRU EXECUTAREA EI.—ART. 1082, 1083 ȘI 1156 C. CIVIL.

1) Când într'o convențiune părțile stabilesc un interval de timp în care va dura exercițiul obligațiunii, termenul fixat de ele constituie un termen extingtiv al cărui efect este limitarea duratei obligațiunii și care odată împlinit, obligația părților este cu desăvârșire stinsă.

2) În contractele de exploatare de păduri, termenul stabilit de părți este un termen extingtiv, căci el fixează durata dreptului exploatareului pădurei, și odată împlinit acest termen, contractul între părți ia sfârșit.

3) Termenul de grație nu poate fi acordat de cât în obligațiunile în care termenul este suspensiv sau indicativ de plată, iar nu și când e vorba de obligațiuni cu termen extingtiv sau rezolutoriu și care odată împlinit stinge obligațiunea, fără posibilitate pentru judecător de a mai acorda un termen.

4) Cazul fortuit sau forța majoră având tot mai de efect, potrivit art. 1082, 1083 și 1156 c. civ. în caz când debitorul nu și-a putut îndeplini obligația, exonerarea lui de daune interese sau, după împrejurări, și rezilierea contractului, nu poate atrage astfel și prelungirea unei convenții peste termenul fixat de părți pentru executarea ei.

No. 416.—Respinsă acțiunea și suplimentul ei intentate cu petițiunile înregistrate la No. 46908/919 și 9093/919 de către Abraham Fischer în contra lui Em. N. Lahovari, cum și cererea reconvențională intentată de acesta cu petiția înregistrată la No. 10071/919 în contra lui Abraham Fischer.

S'au ascultat D-nii avocați Toma Stelian, B. Cernea și Vitzu din partea reclamantului Abraham Fischer și D-nii avocați M. Antonescu, Cezar Partenie și St. Cihoschi din partea pârâtului Em. Lahovari.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile și a suplimentului ei intentate cu petițiile înreg. la No. 46908/919 și 9093/919 de către Abraham Fischer, în contra pârâtului Emanoil N. Lahovary în calitate de uzufructuar și administrator al averii dotale a soției sale, Elena Lahovary, cât și asupra cererii reconvenționale făcută de către Em. N. Lahovary, cu petiția înregistrată la No. 10071/919 în contra reclamantului Abraham Fischer.

Având în vedere actele dela dosar, concluziile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele: În anul 1905, luna Iulie, intervine între Ilie Niculescu, tatăl d-nei Elena Lahovary și Abraham Fischer, un contract de arendare, prin care Ilie Niculescu, arendează spre tăere, pădurea dela Copăcești, în toată suprafața și întinderea ei, de circa 400 *fălci*, sau cât va eși la măsurătoare. Tăerea totală a întregii suprafețe de pădure vândută spre tăere avea să dureze conform contractului 14 ani, începând dela 15 Septembrie 1905.

După expirarea acestui termen, Fischer continuând a tăia pădurea, Em. Lahovary îl somează că întru cât dreptul său de tăere încetează la 1 Martie 1919, numai are dreptul să taie nici un arbor și prin ordonanța prezidențială din 4 Septembrie 1919, obține interzicerea și oprirea lui Fischer de a mai intra în pădure.

În urma acestui fapt, Abraham Fischer, pe motiv că din cauza războiului, în cursul anilor 1916—1917 și 1917—1918, nu a putut să se folosească de parchetele ce i se cuveneau, și al căror preț l'a plătit regulat proprietarului, intentă acțiunea de față și suplimentul ei, prin care cere ca Em. Lahovary, în calitate de soț și uzufructuar dotal, să fie obligat să-i respecte dreptul de a continua să taie și să exploateze restul de pădure rămas netăiat din cauza războiului și a celui care prisosește peste cele 14 parchete prevăzute în contract, încă pe un termen de 4 ani.

La această acțiune, pârâtul Em. Lahovary opune cererea sa reconvențională, prin care cere să se constate judecătorește că termenul contractului de arendare a pădurei este expirat și deci contractul este desființat, să se lichideze raporturile bănești derivând

din contract și să fie condamnat Abraham Fischer să-i plătească 200.000 lei daune-interese.

În ce privește acțiunea principală:

Având în vedere că reclamantul își întemeiază acțiunea sa pe următoarele considerațiuni de drept și de fapt:

Contractul intervenit între părți, de și intitulat contract de arendare, nu este în realitate de cât un contract de vânzare a pădurii, de oarece contractele pentru exploatarea de păduri sunt în realitate vânzări de bunuri mobiliare, și dreptul exploatatorului este real mobilier.

Aceasta fiind natura contractului, urmează—susține reclamantul—că dacă din cauza evenimentului extraordinar—războiul—eveniment care nu era în puterea sa nici de a-l prevedea, nici de a-l înălțura, a fost împedecat de a-și ridica marfa cumpărată—lemnul din pădure—este în drept a cere ca justiția să oblige pe pârâtul Em. Lahovary, ca să-i acorde termenul necesar—4 ani—pentru a tăia și scoate din pădure lemnele al cărui proprietar este, fiind că le-a cumpărat și a plătit prețul lor.

Având în vedere că, în primul rând, și mai înainte de a intra în examenul amănunțit al faptelor, chestiunea care urmează a fi examinată de Tribunal, este aceea dacă, admise ca exacte în fapt susținerile reclamantului, împedecarea prin forță majoră de a exploata întreaga pădure, datorită evenimentului războiului, poate în drept avea ca consecință acordarea de justiție a unui termen peste cel fixat de părți, pentru desăvârșirea exploatarea întregii suprafețe prevăzută în contract.

Considerând că, pentru a rezolva această problemă de drept, chestiunea de a se ști dacă contractul prin care se dă în exploatare o pădure, este un contract de arendare, sau un contract de vânzare de bunuri mobiliare, prezintă numai un interes pur doctrinar, fără nici o înrăurire asupra procesului de față, de oarece, fie că s'ar decide că contractul dintre părți este un contract de arendare, fie că s'ar decide că acest contract este un contract de vânzare mobilieră, ceea ce soluționează procesul este termenul fixat de părți pentru exploatarea pădurii, caracterul acestui termen și efectele lui juridice.

Considerând că, în drept, atunci când părțile stabilesc în convențiunea lor un interval de timp în care va dura exercițiul obligațiunei, termenul fixat de ele constituie un termen extinctiv al cărui efect este limitarea duratei obligațiunei și care odată împlinit obligația părților este cu desăvârșire slinsă.

Considerând că din contractul care face obiectul litigiului de față în ale cărui clauze se vede importanța ce s'a dat de către proprietar epocelor de tăere, cât și din natura însăși a tuturor contractelor

de exploatare de păduri, termenul stabilit de părți este un termen extinctiv, căci el fixează durata exercițiului dreptului exploatatorului pădurei și odată împlinit acest termen, contractul între părți ia sfârșit.

Considerând că odată stabilit în speță caracterul termenului din contractul părților și efectul lui, stingeră obligațiunii, urmează a vedea dacă instanțele judecătorești pot să acorde peste acest termen și un altul numit în drept termen de grație.

Considerând că termenul de grație este acela pe care judecătorii, în virtutea art. 1101 și 1021 din codul civil, pot pentru motive bine cuvântate să-l acorde debitorului de bună credință pentru a-și îndeplini obligațiunea sa.

Considerând că deci termenul de grație nu poate fi acordat decât în obligațiunile în care termenul este suspensiv sau indicativ de plată, iar nu și atunci când, ca în speță, termenul este extinctiv sau rezolutoriu, și care odată împlinit stinge obligațiunea, fără posibilitate astfel pentru judecător de a mai acorda alt termen.

Că astfel fiind, în principiu, termenul cerut de reclamant este inadmisibil în drept.

Având în vedere că reclamantul își mai motivează cererea sa pentru acordarea termenului și pe împrejurarea de fapt că din cauza forței majore — războiul — nu a putut beneficia de dreptul de exploatare al moșii în timpul anilor 1916—1917; 1918—1919.

Având în vedere că mai înainte de a vedea dacă în speță poate fi vorba de un caz de forță majoră sau nu, tribunalul urmează a examina dacă în drept forță majoră — dacă ar fi — poate avea vre-un efect cu privire la termenul fixat de părți în contractul de față.

Considerând că potrivit dispos. art. 1082, 1083 și 1156 c. civ. cazul fortuit sau forță majoră are ca efect exonerarea debitorului de daune-interese în caz când nu și-a putut executa obligația, atrăgând după împrejurări și rezilierea contractului.

Că deci cazul fortuit sau forță majoră având de efect tocmai rezilierea contractului, nu poate atrage în acelaș timp și prelungirea unei convenții peste termenul fixat de părți pentru executarea ei.

Că astfel fiind, nici motivul de forță majoră nu întemeiază cererea reclamantului și deci este inutil de a se mai examina dacă în fapt a fost sau nu o forță majoră, care să impiedice pe reclamant de a exploata pădurea în intervalul de timp stabilit prin contract.

Având în vedere că tot în susținerea acțiunii sale, reclamantul mai invoacă și faptul că a plătit și prețul parchetelor netăiate, în care scop cere proba cu martori spre a dovedi că această plată a fost efectuată la Banca Românească prin procuratorul său Carol Fischer, în urma ordinului d-lui Nicolescu-Dorobanțu, cumnatul și mandatarul părâtului Em. Lahovary.

Considerând că admitând chiar că într'adevăr reclamantul ar fi achitat întreg prețul, pentru toate parchetele ce avea de tăiat conform contractului, încă acest fapt nu poate obține prelungirea termenului peste durata la care a fost fixat, căci termenul fiind extinctiv operează rezoluțiunea contractului de drept, indiferent de faptul dacă exploatarea a putut fi sau nu terminată din cauză de forță majoră.

Considerând că singurul drept pe care l'ar avea reclamantul în acest caz, este restituirea prețului, pe baza regulii de drept bazată pe echitate, care oprește pe părât să se îmbogățească în dauna reclamantului.

Că astfel fiind, cererea de admiterea probei testimoniale în scopul mai sus arătat, devine inutilă și urmează a fi înlăturată, iar acțiunea reclamantului, în virtutea tuturor considerațiunilor mai sus arătate, cată a fi respinsă ca nefundată.

În ce privește cererea reconvențională :

Acând în vedere că asupra primului cap de cerere și anume : să se constate că termenul contractului de vânzare a pădurei Copăcești a expirat și contractul se găsește desființat, Tribunalul s'a pronunțat prin respingerea acțiunii reclamantului, astfel că acest prim capăt de cerere urmează a fi înlăturat din discuția cererei reconvenționale.

Având în vedere că de asemenea și al doilea capăt de cerere tinzând la lichidarea drepturilor bănești, derivând din contract, urmează a fi înlăturat, întru cât părâtul atât oral în ședință, cât și prin concluziile scrise declară că nu mai are nici o pretenție cu privire la prețul parchetelor deja tăiate, iar în ce privește plata impozitelor, întru cât asupra acestui punct părțile n'au pus concluzii în ședință, Tribunalul nu'l mai poate discuta acum.

Având în vedere că, în ce privește suma de 200.000 lei, pe care o pretinde părâtul cu titlu de daune, pe motiv că reclamantul Abraham Fischer i-a exploatat pădurea, în mod abuziv și devastator, simplele depozițiuni ale martorilor audiați, care arată în mod vag că s'ar fi produs oarecare stricăciuni și pagube în cursul exploatărei, fără ca vreun raport de expertiză să le precizeze și să le stabilească valoarea, nu poate oferi Tribunalului un criteriu pozitiv pe care să-și motiveze încuviințarea daunelor cerute.

Că deci, cererea reconvențională făcută de Em. N. Lahovary urmează a fi respinsă ca nedovedită.

În ce privește cheltuelile de judecată Tribunalul apreciind acordă părâtului Em. N. Lahovary suma de lei trei mii.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Siliu Rădulescu, respinge acțiunea cât și cererea reconvențională.

Semnați : S. Rădulescu, I. Popovici-Mavrodin.